

SEKRETESSBESTÄMMELSER

(Sekrb)

Bestämmelser om hemliga handlingars handhavande,
tystnadsplikt och försvarssäkerhetstjänst

Gäller fr o m den 1 mars 1954

Förteckning över ändringstryck

Ändringstryck skall antecknas här nedan, sedan särtrycket kompletterats.

Ändringstryck				Ändringstryck			
nr	gäller fr o m den	infört		nr	gäller fr o m den	infört	
		den	av			den	av
1	1. 7. 58	2/06		6			
2	1. 04. 60	Ro	Ro	7			
3				8			
4				9			
5				10			

Utdelningsplan

Detta särtryck tilldelas:

Vid SJ:

inom styrelsen:

byråer och kontor,

vid distrikten:

distriktskanslier,

sektionsledningsexpeditioner,

vid förråden:

förrådsintendentkontor,

vid huvudverkstäderna:

verkstadsföreståndarexpeditioner,

arbetschefen Nässjö.

Vid EJ:

motsvarande tjänsteställen och tjänstemän som vid SJ.

Särtrycket skall dessutom tilldelas försvarssäkerhetschefer och försvarssäkerhetsmän samt deras ställföreträdare.

INNEHALLSFÖRTECKNING

Förteckning över blanketter som omnämnes i särtrycket
Inledning

	Art nr
I. Allmänna bestämmelser	
Allmänna handlingars offentlighet	1
Inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar	2
Hemliga handlingar och deras beteckning	3
II. Utlämning, anförtroende och delgivning av hemliga handlingar	
Utlämning	9
Anförtroende och delgivning	10
Åtgärder för att motverka anförtroende och delgivning till obehöriga	11
III. Upprättande av hemliga handlingar	
Utarbetning, utskrivning m m	14
Arbetspapper m m	15
IV. Registrering och kvittering av hemliga handlingar	
Diarieföring m m	19
Utdelningsplan	20
Kvittering	21
V. Förvaring av hemliga handlingar	
Förvaringssätt	25
Förvaringsrum	26
Nycklar	27
Handlingarnas ordnande i förvaringsrum	28
Försiktighetsmått då handlingar uttagits från ordinarie förvaringsrum	29
Förvaring i särskilda fall	30
VI. Försändning av hemliga handlingar	
Avsändning	34
Mottagning	35
Försändning med järnvägsposten	36
Särskilda åtgärder	37
VII. Avlämning och överflyttning av hemliga handlingar	
Avlämning	41
Överflyttning	42
VIII. Inventering och kontroll av hemliga handlingar	
Inventering	46
Kontroll	47
Liggare över inventering, kontroll m m	48

	Art nr
IX. Åtgärder då hemlig handling förkommit	
Efterforskning och anmälan	51
X. Förstöring, återsändning och utgallring av hemliga handlingar	
Förstöring och återsändning	54
Utgallring	55
XI. Beredskapsåtgärder ifråga om hemliga handlingar	
Planläggning för bortflyttning m m	58
XII. Utlämning av hemlig handling till ett större antal tjänstemän	
Särskilda föreskrifter	61
Hemligbeteckning	61
Utlämning	61
Föreskrifter för handhavandet	61
XIII. Tystnadsplikt	
Grunder	65
Detaljföreskrifter	66
XIV. Försvarssäkerhetstjänst	
Organisation och verksamhet	69
XV. Kart- och flygbildsekretess	
Grundläggande bestämmelser	72
Förbjudna objekt	73

Bilagor

- Bilaga 1.** Kungl cirkuläret 20/2 1953 (nr 53) om iakttagande av tystlåtenhet rörande förhållanden av betydelse för rikets säkerhet m m.
- Bilaga 2.** Utdrag ur lagen 28/5 1937 (nr 249) om inskränkning i rätten att utbekomma allmänna handlingar.
- Bilaga 3.** Kungl kungörelsen 16/6 1950 (nr 462) med förordnande på försvarsväsendets område jämlikt lagen 28/5 1937 (nr 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar (försvarets sekretesskungörelse).
- Bilaga 4.** Kungl kungörelsen 9/12 1949 (nr 616) med förordnande på civilförsvarets område jämlikt lagen 28/5 1937 (nr 249) om inskränkning i rätten att utbekomma allmänna handlingar.
- Bilaga 5.** Minneslista för personal som handhar hemliga handlingar (Mlhh). Minneslistan tryckes även separat. (Utdrag 1 ur särtryck 697.)
- Bilaga 6.** PM för försvarssäkerhetschef (försvarssäkerhetsman).
- Bilaga 7.** Kungl Maj:ts skrivelse den 25 september 1959 med föreskrifter om utgivning av kartor m m.

Förteckning över blanketter som omnämnes i särtrycket

Bl nr		Art nr
111.4	Diarium för hemliga handlingar för linjebefäl m fl	19: 2
111.6	D:o för platsbefäl m fl	19: 2
111.11	Anvisningar för diariesföring av hemliga handlingar (Anvdfhh)	19: 2
Fsbr 80 A	Utdelningsplan, ytterark	} 20: 1
» 80 B	» , innerark	
» 63	Avlämningsprotokoll	41: 1
» 79 A	Överflyttningsprotokoll	} 42: 1
» 79 B	» , bilaga	

INLEDNING

Bestämmelserna i detta särtryck är utfärdade jämlikt kungl cirkuläret om iakttagande av tystlåtenhet rörande förhållanden av betydelse för rikets säkerhet m m — SFS 53/1953 (bil 1) — och grundar sig på tryckfrihetsförordningen (sekretesslagen) — SFS 249/1937 (utdrag i bil 2) —, försvarets och civilförsvarets sekretesskungörelser — SFS 462/1950 resp 616/1949 (bil 3 resp 4) — liksom kungl cirkulären den 12 april 1940 om förvaring och försändning m m av hemliga handlingar rörande rikets försvar. De ansluter sig till vissa av chefen för försvarsstaben och civilförsvarsstyrelsen utfärdade föreskrifter i ämnet.

Bestämmelserna i särtrycket avser närmast handhavande av hemliga handlingar om järnvägarnas försvarsförhållanden samt tystnadsplikt och försvarssäkerhetstjänst. De gäller såväl statens som enskilda järnvägar.

För platsbefäl, viss expeditionspersonal, postbud m fl har behövliga föreskrifter i ämnet sammanfattats i Minneslista för personal som handhar hemliga handlingar (Mlhh) (bil 5).

För sekretess ifråga om försvarsförhållanden vid järnvägarna gäller, utöver vad i särtrycket föreskrives, bestämmelser i Allmän tjänstordning (särtryck 280), Militärt järnvägsreglemente (särtryck 691), Allmänna försvarsbestämmelser (särtryck 690 A), Civilförsvarsbestämmelser (särtryck 690 C) och Anvisningar för järnvägsverkskyddet (särtryck 694). Om viss behandling av hemliga telegram, se Taxerade telegram (särtryck 666) och Telefonföreskrifter (särtryck 174).

I fråga om sekretessförhållanden i andra fall av betydelse för järnvägarna hänvisas till Instruktion och arbetsordningar m m (särtryck 106) och till Förrädsordning (särtrycken 710 och 711).

Med myndighet (chef) vid järnvägarna förstås i särtrycket, utöver verkschefen, chef (föreståndare) för styrelsens byråer och kontor, distrikt, huvudverkstad, förrädsområde, sektion, elektrobyggnaderna, Nässjö och jämförligt befäl vid EJ.

I. Allmänna bestämmelser

1: 1. Allmänna handlingar äro alla hos stats- eller kommunalmyndighet förvarade handlingar — även karta, ritning, bild — vare sig de inkommit till eller blivit upprättade av myndigheten.

Allmänna handlingars offentlighet.

2. Varje medborgare äger enligt tryckfrihetsförordningen i princip fri tillgång till allmänna handlingar.

Anm. Närmare bestämmelser om tillhandahållande och utbekommande av allmän handling finnas i tryckfrihetsförordningen (utdrag ur denna finns i särtryck 3).

2: 1. I rätten att äga fri tillgång till allmänna handlingar gälla vissa inskränkningar, nämligen sådana som bl a påkallas antingen av hänsyn till rikets säkerhet och dess förhållande till främmande makt eller i anledning av myndighets verksamhet för inspektion, kontroll eller annan tillsyn.

Inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar.

2. De fall, då allmänna handlingar på grund härav icke få utlämnas, äro närmare angivna i sekretesslagen (utdrag bil 2) och med stöd av denna av Konungen meddelade förordnanden. Sådana förordnanden ha bl a lämnats inom försvarsväsendets område genom försvarets sekretesskungörelse (bil 3) och inom civilförsvarets område genom civilförsvarets sekretesskungörelse (bil 4).

3: 1. Handlingar vilka enligt art 2 icke få utlämnas utan skola hemlighållas benämnas i detta särtryck *hemliga handlingar* i motsats till sk öppna handlingar.

Hemliga handlingar och deras beteckning.

Vad om hemlig handling föreskrives i detta särtryck skall, där ej annat sägs, i tillämpliga delar gälla även missiv (följeskrivelse) till hemlig handling (oavsett innehållet) ävensom arbetspapper, manuskript och arbetskoncept samt avskrift och utdrag av dylik handling.

I detta sammanhang framhålles, att detaljföreskrifter som förordas av erhållen hemlig handling i vissa fall kunna ges i öppen handling (order). Förutsättningen härför är givetvis, att man kan utsluta eller på lämpligt sätt omskriva ifrågavarande hemliga förhållanden. Detta gäller exempelvis S-order o d.

2. Vissa hemliga handlingar på försvarsväsendets område äro av synnerlig betydelse för rikets säkerhet. Till dessa handlingar kunna hänföras allmänna handlingar som innehålla uppgifter, vilka, om de komma till obehörigas kännedom, äro ägnade att medföra *avsevärt* men för rikets säkerhet genom att de innehålla antingen ett större antal hemliga uppgifter eller enstaka uppgift av kvalitativt högt sekretessvärde. Som exempel på det förra slaget av handlingar må nämnas mera omfattande sammanställningar berörande anskaffning, befintlighet eller behov av krigsmateriel. Som exempel på det senare slaget av handlingar må nämnas handling innehållande väsentlig uppgift om krigsplanläggningen. Sådana handlingar benämnas i detta särtryck *hemliga handlingar av synnerlig betydelse*.

3. Hemlig handling skall av den myndighet, hos vilken den upprättats eller till vilken den först inkommer, överst på första sidan eller på annan framträdande plats förses med anteckning om att den är hemlig. Sådan anteckning utgöres antingen av *vanlig hemlig-*

beteckning eller, såvitt angår hemlig handling av synnerlig betydelse, *kvalificerad hemligbeteckning*.

Är 1
 Beträffande användningen av anteckningen »Endast för tjänstebruk» e d, se kap XII.

4. Vanlig hemligbeteckning skall innehålla uppgift på det lagrum, som åberopas för handlingens hemlighållande, dagen för anteckningen samt den myndighet, som låtit verkställa anteckningen. Såsom lagrum skall åberopas 4 § lagen 1937:249. Såsom myndighet skall anges: vid SJ resp distriktskansli (-expedition), huvudverkstad, huvudförråd och sektion (motsvarande), t ex SJ II distriktskansli, SJ huvudverkstad (adressort), SJ huvudförråd (adressort), SJ 4 bansektion, SJ elektrosektion (adressort), SJ elektrobyggnader, Nässjö, och vid EJ järnvägens namn eller, om åtföljt av närmare bestämning, signatur, t ex Nora Bergslags järnväg, TGOJ trafikavdelningen.

Hemligbeteckning förses med enkel ram och uppställs enligt följande:¹

<p>HEMLIG</p> <p>jämlikt 4 § lagen 1937:249</p> <p>15/12 1953</p> <p>Kungl. Järnvägsstyrelsen</p>
--

5. Kvalificerad hemligbeteckning skall innehålla i mom 4 nämnda uppgifter och därjämte ange att handlingen är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet samt att fråga om handlingens utlämnande skall prövas av den myndighet, som av Konungen därtill förordnats (4 § bil 3). Denna hemligbeteckning förses med dubbel ram och uppställs enligt följande:

<p>HEMLIG</p> <p>jämlikt 4 § lagen 1937:249</p> <p>AV SYNNERLIG BETYDELSE FÖR RIKETS SÄKERHET</p> <p>Fråga om denna handlingens utlämnande skall prövas av chefen för försvarsdepartementet</p> <p>15/12 1953</p> <p>Kungl. Järnvägsstyrelsen</p>

Enär hemliga handlingar av detta höga sekretessvärde icke ofta förekomma vid järnvägarna, skola stämplat t v icke anskaffas. Om kvalificerad hemligbeteckning i något fall blir erforderlig, t ex vid

¹ Handling som hemligbetecknats åren 1939—1949 är försedd med anteckningen »Hemlig jämlikt kung. 1938 nr 757» och handling som hemligbetecknats före 1 januari 1939 med ordet »Hemlig».

besvarande av remiss e d, utskrivs beteckningen lämpligen med skrivmaskin.

6. Hemligbeteckning skall anbringas i röd färg. På tryckt skrift må dock annan färg användas.

Anm. Med tryckt skrift förstås skrift som framställts i tryckpress eller reproduceras på fotografisk väg. Såsom tryckpress betraktas även rotaprint m fl. Stencilerade eller hektograferade handlingar äro däremot *icke* att anse såsom tryckta skrifter.

Göres avskrift (utdrag) av hemlig handling av annan myndighet än den som upprättat handlingen, avskrivs den ursprungliga hemligbeteckningen i samma färg som avskriften i övrigt. Därjämte anbringas den avskrivande myndighetens hemligbeteckning i röd färg, varvid som datum anges den dag avskriften tas.

Skulle myndighet anse sig behöva hemligbeteckna handling, som inkommit från annan myndighet, skall denna därom underrättas.

Finner myndighet att handling som försetts med hemligbeteckning icke längre är att betrakta som hemlig, bör frågan om ev borttagande av hemligbeteckningen underställas järnvägsstyrelsens försvarsbyrå eller den myndighet, varifrån handlingen erhållits.

4—8. (Reservnr)

II. Utlämning, anförtröende och delgivning av hemliga handlingar

9: 1. Hemlig handling får utlämnas (lämnas eller försändas) endast till Utlämning.

a) statlig eller kommunal myndighet som är behörig att handha handlingen¹,

b) hos nyssnämnd myndighet anställd befattningshavare som enligt gällande arbetsordning eller givet uppdrag är behörig att handha handlingen eller

c) enskild person, firma o d som utför eller avses utföra visst arbete för myndigheten i fråga och som för arbetets utförande behöver ta del av handlingen.

2. Uppkommer fråga om utlämning till annan än under mom 1 nämnd myndighet eller person av hemlig handling, göres omedelbart hänvändelse till järnvägsstyrelsens försvarsbyrå.

10: 1. Chefen bestämmer till vilka befattningshavare hos myndigheten värden om hemliga handlingar i och för tjänsten må *anförtrös*. Detta innebär att handlingen enligt arbetsordning eller givet uppdrag överlämnas till viss befattningshavare att av denne *varaktigt* omhänderhas och redovisas. Anförtröende
och delgivning.

2. Chefen eller befattningshavare som anförtrotts hemliga handlingar bestämmer vilka som må *delges* viss sådan handling. Därmed förstås, att handlingen visas, uppläses, lämnas eller försändes till viss person för *tillfälligt bruk* i och för tjänsten.

3. Hemlig handling må *anförtrös* endast *särskilt betrodd* befattningshavare och delges endast den som för sin tjänst behöver ta del av handlingen.

¹ Härmed jämföras visst befäl vid EJ (jfr inledningen till detta särtryck).

Hemlig handling av synnerlig betydelse må anförtros endast *särskilt betrodd och särskilt kvalificerad* befattningshavare. Innan sådan handling delges viss befattningshavare, skall noga prövas, huruvida denne för sin tjänst *oundgängligen* behöver ta del av handlingens innehåll.

4. *Befattningshavare, som fått sig hemlig handling anförtrodd eller till vilken hemlig handling lämnats eller försänts för delgivning, är personligen ansvarig för att handlingen handhas och förvaras så att obehöriga icke kunna ta del av densamma.*

Befattningshavare som härutinnan överträder bestämmelserna, vare sig uppsåtligt eller av oaksamhet, kan bestraffas härför.

Åtgärder för att motverka anförtroende och delgivning till obehöriga.

11: 1. För att hemliga handlingar icke skola anförtros eller delges andra än dem som äro berörda av ärendena i fråga skola utsändningslistor och utdelningsplaner genomgå från fall till fall.

Anförtroende eller delgivning av uppgifter som äro hemliga skall icke ske tidigare än som bedömes nödvändigt.

2. Hemlig handling må icke utsändas i större antal exemplar än som för mottagaren är erforderligt. Uppgift på antalet exemplar som utsänts till mottagaren skall meddelas denne, lämpligen i missivet.

3. Avskrift, kopia eller utdrag av hemlig handling må tas endast efter medgivande av chefen, där så icke oundgängligen erfordras för handläggning av ärende, som överlämnas till annan expedition (avdelning, byrå) eller myndighet, och får tas endast i för tjänsten oundgängligen erforderligt antal exemplar.

Innan chefen beslutar om avskrift, kopia eller utdrag av hemlig handling av synnerlig betydelse, bör yttrande inhämtas från den myndighet som utfärdat handlingen.

4. Sammanfattande order och bestämmelser av hemlig natur skola undvikas. Från högre myndighet erhållna hemliga meddelanden skola om ej annat föreskrives bearbetas, så att de vidarebefordras endast i de delar som beröra mottagarna.

Uppgifter om militärtransporter få sålunda icke delges annan personal än sådan, som oundgängligen måste tas i anspråk för planläggningen och utförandet, och böra begränsas till vad vederbörande i sin ort behöver ha kännedom om.

5. Är person som infinner sig hos myndighet för att ta del av hemlig handling därstädes icke känd, skall han förete skriftlig order om sitt uppdrag jämte legitimation. Har myndigheten icke underrättats om uppdraget, skall orderns äkthet kontrolleras genom påringning till uppdragsgivaren.

6. Myndighet (befattningshavare) som lämnar eller försänder hemlig handling för delgivning äger meddela erforderliga bestämmelser för att hindra att handlingen delges obehöriga eller eljest missbrukas. Bestämmelserna kunna avse sättet för handlingens förvaring, handlingens återställande inom viss tid, förbud mot tagande av avskrift, kopia eller utdrag och liknande åtgärder.

7. Hemlig handling som lämnats eller försänts för delgivning skall utan anfordran återställas inom ett år eller den kortare tid som anbefallts. Har handlingen icke återsänts inom föreskriven tid, skall avsändaren vidta erforderliga åtgärder för att återfå den.

8. Om hemlig handling lämnas eller försändes till enskild person

eller firma, skall avsändaren meddela erforderliga bestämmelser för handlingens handhavande¹. Mottagaren skall skriftligen förbinda sig att beakta dessa.

12, 13. (Reservnr)

III. Upprättande av hemliga handlingar

14: 1. Hemlig handling bör icke avhandla fråga av icke hemlig natur, om så icke för sammanhangets skull är oundgängligen nödvändigt (ang missiv, se art 3: 1). Ärenden som beröra frågor av både hemlig och icke hemlig natur böra därför, då så ske kan, uppdelas på särskilda handlingar. Ang anteckning härom i diariet, se art 19: 4.

Utarbetning,
utskrivning
m m.

2. Utarbetning, utskrivning, kollationering och handhavande i övrigt av hemliga handlingar skall ske på sådant sätt, att obehörig icke kan ta del av deras innehåll.

Beträffande hemlig handling av synnerlig betydelse skall sådan utarbetning etc anförtros endast åt särskilt betrodd befattningshavare som chefen därtill utser.

3. Om hemlig handling mångfaldigas med maskinella eller fotografiska hjälpmedel, skall av chefen utsedd särskilt betrodd befattningshavare övervaka mångfaldigandet. Vid behov skall jämväl utses avlösare för övervakaren.

Hemlig handling får icke upprättas i större antal exemplar än som erfordras för tjänsten.

Upprättas hemlig handling av synnerlig betydelse i ett flertal exemplar, skola de särskilda exemplaren numreras. Chefen kan bestämma, att så i särskilda fall skall ske även beträffande annan hemlig handling. På handling av förstnämnda slag anges på första sidan antalet blad som handlingen omfattar.

4. Om avskrift, kopia eller utdrag av hemlig handling tas, skall anteckning härom göras på handlingen.

5. Om hemlig handling skall återställas samtidigt med begärt svar eller av annan anledning, skall avsändaren ange detta under hemligstämpeln, t ex »Denna skrivelse återställes samtidigt med svaret (efter begagnandet)». Ang anteckning härom i diariet, se art 19: 4.

6. Om det kan förutses, att hemlig handling efter viss tidpunkt icke kommer att äga giltighet och därefter anses böra förstöras av mottagaren, skall avsändaren ange detta under hemligstämpeln, t ex »Denna skrivelse med bilagor brännes efter transporternas utförande». Ang anteckning härom i diariet, se art 19: 4.

7. Ang hemligbeteckning, se art 3.

15: 1. Papper som använts vid hemlig handlings utarbetande, såsom kladdar, stenciler, karbonpapper, kasserade utskrifter, stenogram, negativ, färgband o d, av vilka hemlig handlings innehåll kan utläsas, skola handhas på ett betryggande sätt. Så snart nämnda material icke längre behöver bevaras, skall det förstöras (art 54: 4).

Arbetspapper
m m.

16—18. (Reservnr)

¹ Av chefen för försvarsstaben fastställda »Sekretessanvisningar för försvarsstabens leverantörer» kunna i förekommande fall även användas betr järnvägarnas leverantörer. De erhållas genom förmedling av järnvägsstyrelsens försvarsbyrå.

IV. Registrering och kvittering av hemliga handlingar

Diarieföring
m m.

19: 1. Hemliga handlingar skola införas i särskilt diarium. Detta gäller även hemliga böcker, instruktioner o d jämte tillägg. Arbetspapper eller liknande förarbeten behöva dock icke diarieföras.

Av diariet skall alltid framgå, var varje handling finnes.

2. Diarium¹ för hemliga handlingar skall föras hos föreståndare för banmästaravdelning, underhållsområde (el-, signal-, tele-), lokstation, station (inbegripet självständig trafikplats och militärmötesplats), sektionsföreståndare (motsvarande) och högre befäl. För diarieföringen gälla särskilda anvisningar¹.

3. När hemlig handling av synnerlig betydelse diarieföres, skola till den som handhar diariet endast lämnas de uppgifter beträffande handläggningen, som erfordras för diarieföringen.

4. Utöver den egentliga diarieföringen skall anteckning i diariet göras bl a i följande fall, nämligen

a) då hemlig handling skall återställas (art 14: 5),

b) då det anbefallts, att hemlig handling skall förstöras (art 14: 6); anteckning göres hos såväl avsändaren som mottagaren,

c) då i ett ärende ingå såväl öppna som hemliga handlingar (art 14: 1); hänvisning göres till det öppna diariet och tvärtom,

d) då hemlig handling förstörts (art 54: 4); anteckningen bestyrkes av vederbörande kontrollant,

e) då hemlig handling avskiljes och överföres till annan förvaringsplats (art 28: 1) samt

f) då hemlig handling förkommit (art 51).

Anteckning skall i förekommande fall även innehålla datum för vidtagen åtgärd.

Utdelnings-
plan.

20: 1. För sådana hemliga handlingar (böcker, tabeller, planer m fl) som från viss myndighet — i regel distrikts- eller sektionsledning — skola utdelas till underställda myndigheter (befattningshavare) eller inom eget tjänsteställe skall upprättas *utdelningsplan*².

Av utdelningsplanen skall bl a framgå handlingarnas fördelning (till antal, ev nummer) på olika myndigheter och befattningshavare samt huruvida i planen angiven handling är utdelad i fred eller skall utdelas vid beredskapstillstånd (ev på särskild order). För handling av sistnämnda slag skall förvaringsplatsen vara angiven. Exemplar som icke skola utdelas anges såsom »reservexemplar», »arbetsexemplar» o d och deras förvaringsplats anges i utdelningsplanen.

Kvittering.

21: 1. Då hemlig handling lämnas eller försändes, skall kvitto avfordras mottagaren. Vid försändning av hemlig handling med posten gäller dock postverkets kvitto, om icke mottagningsbevis eller särskilt kvitto på medsänd blankett bedömes erforderligt. Beträffande hemlig

¹ Diarieblanketter (SJ bl 71 resp 71 E, den senare för platsbefäl m fl) och anvisningar (SJ bl 71 F) rekvideras från järnvägsstyrelsens biljett- och blankettkontor, av sektionsföreståndare (motsvarande) även för platsbefäl m fl. Anvisningarna fästas på innersidan av pärmen till diariet.

² Blankett till utdelningsplan (Fsbr 80 A och B) rekvideras från järnvägsstyrelsens försvarsbyrå.

handling av synnerlig betydelse skall dylikt särskilt kvitto alltid avfordras mottagaren.

2. Kvittring av överlämnad hemlig handling skall om möjligt ske i diariet, eljest i särskild kvittobok eller på kvittoblankett. Kvittot skall utgöras av mottagarens namnteckning — för mottagare inom eget tjänsteställe signatur — skriven med bläck eller anilinpenna. För mottagare utom verket böra befattning och myndighet dessutom vara angivna.

3. Kvitto på hemliga handlingar som i *fred* utdelas enligt utdelningsplan tas på kvittoblankett. Efter verkställd utdelning ordnas kvittona enligt utdelningsplanen.

4. Lösa kvitton förvaras i pärm eller på annat lämpligt sätt.

5. Kvittona skola tid efter annan genomgå för kontroll av att de äro giltiga; icke giltiga kvitton skola om behöfvligt ersättas med nya och återställas till utställaren för att förstöras.

Anm. Avlämningsprotokoll (art 41) gäller som nytt kvitto, om därav framgår, att handlingarna mottagits av tillträdande befattningshavare.

6. Handlingar, som skola utdelas vid beredskapstillstånd — ev på särskild order — kvitteras på sätt i särskilda anvisningar är meddelat.

22—24. (Reservnr)

V. Förvaring av hemliga handlingar

25: 1. Hemliga handlingar med tillhörande diarium skola förvaras på sådant sätt, att de icke kunna åtkommas av obehöriga. Detta gäller även stämpel som användes för hemligbeteckning och sigill som beagnas vid försegling.

Förvarings-
sätt.

2. Hemlig handling av synnerlig betydelse skall förvaras av chefen personligen eller av annan särskilt betrodd och kvalificerad befattningshavare.

26: 1. Förvaringsrum för hemliga handlingar skall utgöras av låst brand- och dyrkfritt skåp eller valv eller, där sådant ej står eller kan ställas till förfogande, annat med betryggande låsanordning försett låst förvaringsrum.

Förvarings-
rum.

2. I förvaringsrum för hemliga handlingar må privata handlingar (föremål) icke förvaras.

3. För användning av järnsåp skall i vissa fall av järnvägsstyrelsens försvarsbyrå utsänd instruktion lända till efterrättelse.

27: 1. Nyckel till förvaringsrum för hemliga handlingar omhändertas av den befattningshavare som anförtrotts handlingarna.

Nycklar.

Därest tjänsten oundgängligen kräver att även annan av chefen utsedd särskilt betrodd befattningshavare har tillgång till förvaringsrummet, må nyckel lämnas till denne.

2. Nycklar till förvaringsrum för hemliga handlingar skola förvaras så att de icke ens för ett ögonblick kunna åtkommas av obehöriga. Nyckel skall därför av innehavaren *bäras*. Det är sålunda förbjudet att låta nyckel sitta kvar i nyckelhålet, ligga framme på skrivbordet eller förvaras på mindre betryggande platser, såsom i skrivbordslådor, på kassaskåp, bakom böcker i bokhylla osv.

3. Vid anskaffning av skåp m m för hemliga handlingar skall antalet nycklar diarieföras eller antecknas i särskild förteckning.

4. Dubblettnyckel till förvaringsrum för hemliga handlingar — utöver nyckel som med chefs medgivande innehas av viss befattningshavare (mom 1) — skall förvaras i annat betryggande förvaringsrum och vara inlagd i förseglat kuvert; detta skall förses med den för förstnämnda förvaringsrum ansvariges privata sigill eller expeditionssigill jämte hans namnteckning. Så bör även ske vid hans bortovaro för tjänsteresa, semester o d, om nyckeln icke måste användas av ställföreträdaren.

5. Där flera förvaringsrum för hemliga handlingar finnas, skall upprättas en *förteckning* över till förvaringsrummen hörande nycklar med uppgift på den befattningshavare som omhänderhar den ordinarie nyckeln samt hur och var dubblettnycklarna förvaras. Förteckningen förvaras i det centrala förvaringsrummet.

6. Kvitto skall tas på utlämnad nyckel till förvaringsrum för hemliga handlingar och där ej särskilt hinder föreligger även till expeditionslokaler, där sådana förvaringsrum finnas.

7. Har nyckel till förvaringsrum för hemliga handlingar förkommit, skall detta ofördröjligen anmälas till chefen. Kan nyckel icke tillrättas skaffas och (eller) finnes anledning misstänka att nyckeln kopierats, skall låset snarast utbytas eller omändras eller ock förses med nyckelhåslås eller låsatron.

28: 1. I förvaringsrum inlagda hemliga handlingar förvaras i den ordning, som i särskilda anvisningar för vissa myndigheter anbefallts, eller eljest på lämpligt sätt. Ogiltiga handlingar, som enligt chefens bestämmande skola bevaras, hållas avskilda från de övriga. Ang anteckning härom i diariet, se art 19: 4.

29: 1. Därest hemliga handlingar uttagits från sitt ordinarie förvaringsrum och för visst arbete ligga framme i ett tjänsterum, skall innehavaren om han lämnar rummet låsa detta.

Innan främmande person mottas på besök, skola hemliga handlingar låsas in eller övertäckas.

Obehörig person må icke lämnas ensam i rum, där hemliga handlingar förvaras lätt tillgängliga.

2. Hemlig handling må medföras från tjänstelokalen endast efter order eller medgivande av chefen. Befattningshavare som anförtrotts hemlig handling må dock på eget ansvar ta med denna från sin tjänstlokal, om chefen icke annat föreskriver. Han är i så fall personligen ansvarig för att handlingen förvaras på ett betryggande sätt.

3. Hemliga handlingar som tillfälligt icke förvaras under lås eller som medföras på resor skola ständigt hållas under uppsikt. Sålunda får tex portfölj som innehåller hemlig handling icke kvarlämnas obevakad i bil, järnvägsvagn eller annat fortskaffningsmedel eller överlämnas till effektförvaringen på järnvägsstation, hotell, restaurang o d.

Arbete med hemliga handlingar får icke utföras på sådana platser, att obehöriga därunder kunna ta del av handlingarna.

Vid tillfälligt uppehåll under pågående resa kunna handlingarna lämpligen överlämnas till järnvägsmyndighet för förvaring i dennas

Handlingarnas
ordnande i
förvarings-
rum.

Försiktighets-
mått då hand-
lingar uttagits
från ordinarie
förvarings-
rum.

förvaringsrum för hemliga handlingar. De böra därvid vara inlagda i låst portfölj eller i förseglat kuvert.

4. Hemlig handling som uttagits från sitt ordinarie förvaringsrum skall omedelbart efter begagnandet återinläggas.

30: 1. Där ovan i detta kapitel meddelade föreskrifter beträffande hemliga handlingars förvaring icke kunna tillämpas till följd av lokala förhållanden, vid övningar, föredrag, sammanträden m m, skall chefen utfärda de särskilda bestämmelser, som i varje särskilt fall äro påkallade. Härvid skall beaktas att bristande tillgång på fullgoda förvaringsrum bör föranleda skärpta bevakningsanordningar. Bestämmelserna kunna bli avse:

Förvaring i särskilda fall.

avdelande av särskilda lokaler i vilka hemliga handlingar skola förvaras, då de för tillfället icke användas,

bevakning av ovannämnda lokaler,

förbud att kvarlämna hemliga handlingar i förläggningsrum eller fordon,

åtgärder för förstöring av arbetspapper och makulerade hemliga handlingar,

skydd mot obehörig insyn i lägeskartor, grafiska tablåer och som tex anbringas på väggar samt

hemliga handlingars återställande och inventering efter verksamhetens avslutande.

31—33. (Reservnr)

VI. Försändning av hemliga handlingar

34: 1. För avsändningen av hemlig handling är den befattningshavare som närmast omhänderhar handlingen ansvarig.

Avsändning.

Anm. Före avsändningen uppmärksammas, att missiv till hemlig handling alltid skall vara hemligbetecknat.

2. Hemliga och öppna handlingar få icke försändas i samma kuvert (omslag).

Hemlig handling av synnerlig betydelse får icke försändas i samma kuvert (omslag) som handling av lägre sekretessgrad.

3. Hemlig handling som försändes skall vara inlagd i slutet ogenomskinligt kuvert (omslag) av betryggande hållfasthet. Är kuvertet (omslaget) icke ogenomskinligt, användes lämpligt mellanlägg, tex begagnat kuvert e d. Kuvertet (omslaget) skall vara förseglat med sigillavtryck i lack av fullgod beskaffenhet, som väl fäster vid och sitter kvar på papperet.

Hemlig handling av synnerlig betydelse ävensom, vid befordring med posten, annan hemlig handling skall försändas i dubbla kuvert. Härvid inlägges handlingen i ett första kuvert, som noggrant tillslutes och därjämte på några ställen bestrykes med hållfast klister, så att det efter att ha inlagts i ett yttre kuvert kommer att fästa vid dettas innersidor. Vid inläggandet vändes innerkuvertets framsida mot ytterkuvertets baksida, varefter det yttre kuvertet omsorgsfullt hopklistras och förseglas.

Kuvert förseglas: s k korskouvert med fem sigill, kuvert med avlång täckflik med två sigill.

Då så erfordras, särskilt i fråga om tyngre eller skrymmande försändelser, skall snöre av erforderlig styrka slås om försändelsen.

Undantag från bestämmelserna i detta mom må göras endast då hemlig handling sändes med särskilt betrodd tjänsteman som chefen utser därtill.

4. Vid avsändningen av hemlig handling skall därjämte följande iakttas.

Innehållet anges icke på kuvertet (omslaget). Ej heller utsättes handlingens nummer på detta. (Att hemlighetsbeteckning icke får anbringas är självklart.)

Vid befordring med posten rekommenderas eller assureras försändelsen. Denna får alltså icke gå som vanligt brev, vare sig med den allmänna posten eller med den sk järnvägsposten. Där så är föreskrivet eller eljest anses erforderligt, begäres mottagningsbevis (art 21: 1).

Vid befordring med bud begäres kvitto på försändelsen från mottagaren, varvid på kvittot antecknas dag och tid för försändelsens avgång. Tiden för budets förflyttning till och från mottagaren kontrolleras.

Om hemlig handling av synnerlig betydelse befordras med bud och så ur trygghetssynpunkt anses erforderligt, skickas två bud eller särskilt betrodd befattningshavare som chefen utser därtill.

Tid och sätt för försändningen antecknas på konceptet eller i annan lämplig ordning enligt chefens bestämmande.

5. Hemlig handling av synnerlig betydelse ställes till chefen, utan att dennes namn utsättes i adressmeningen. Handlingen skall dock lämnas eller försändas till chefen personligen. På kuvertet (omslaget) till handlingen utsättes därför chefens befattning, titel och namn med samtliga initialer. Ex: »Till Chefen för SJ III distrikt, Distriktschefen NN, Malmö».

6. Vid expediering av hemliga handlingar av synnerlig betydelse skall vittne närvara.

Andra hemliga handlingar expedieras i vittnes närvaro, om så är möjligt.

Mottagning. 35: 1. Postbud som på postanstalt avhämtar rekommenderad eller assurerad försändelse med sigillavtryck i lack skall i den expedierande posttjänstemannens närvaro noga se efter, att sigillen äro orubbade och att försändelsen även i övrigt är i oskadat skick. Är sigill rubbat eller synes försändelsen eljest ha varit föremål för skadegörelse, skall postbudet omedelbart anhålla, att den expedierande posttjänstemannen förser försändelsen med anteckning om skadans beskaffenhet. Postbudet skall vidare anmäla förhållandet, när försändelsen avlämnas.

Försändelse skall av postbudet avlämnas till den som omhänderhar de hemliga handlingarna eller till annan av chefen utsedd befattningshavare. Denne skall därvid kontrollera, att försändelsen och dess sigill äro oskadade och att ingen försändelse saknas.

Vid mottagning av försändelse med bud i andra fall skall mottagaren anteckna försändelsens ankomsttid på kvittot.

2. För att försändelser i varje särskilt fall med säkerhet skall brytas av därtill behörig tjänsteman, skall följande gälla:

Adressat	Brytes av
Tjänsteställe ¹⁾ (Kungl Järnvägsstyrelsen, Försvarsbyrån, Stockholm)	Den som handhar de hemliga handlingarna eller av annan av chefen därtill utsedd tjänsteman
Tjänst, titel och namn (t ex Chefen för SJ III distrikt, Distriktschefen NN, Malmö) (jfr art 34:5)	NN eller dennes ersättare
Titel och namn (t ex Distriktschefen NN, SJ, Malmö)	Endast av NN personligen

3. Försändelse skall om möjligt öppnas i vittnes närvaro och dess nr antecknas i diariet. Sedan försändelse öppnats och fall enligt mom 4 icke råder, skall lacksigillen brytas sönder.

4. Då försändelse skadats och (eller) då anledning finns misstänka, att obehörig sökt tillgripa eller ta del av försändelsens innehåll, skall chefen snarast anmäla detta till försvarsbyrån liksom till landsfogden i länet eller till polismästare, där denne icke lyder under landsfogde (i Stockholm till statspolisintendenten).

36: 1. Vid befordran av hemlig handling med *järnvägsposten* behandlas försändelsen på sätt som är föreskrivet för värdebrev med sådan post och under iakttagande i tillämpliga delar även av bestämmelserna i art 34 och 35.

Försändning med järnvägsposten

37: 1. Utöver vad ovan i detta kapitel föreskrivits skall chef vidta efter omständigheterna lämpade åtgärder för att hindra tillgrepp av försändelser, som innehåller hemliga handlingar eller att obehöriga ta del av sådana försändelsers innehåll.

Särskilda åtgärder

38—40. (Reservnummer)

VII. Avlämning och överflyttning av hemliga handlingar

41: 1. Vid ombyte av tjänsteman som anförtrotts hemliga handlingar skall handlingarna avlämnas, varvid *avlämningsprotokoll*²⁾ upprättas. Avlämningen skall äga rum i närvaro av den frånträdande tjänstemannen eller, om detta icke låter sig göra, av annan av chefen utsedd tjänsteman. Vid avlämningen tjänar, förutom själva handlingarna, diarium och utdelningsplan som underlag.

Avlämning

Avlämningsprotokollet upprättas i två exemplar och undertecknas av såväl avlämnande som mottagande tjänsteman och diarieföres. Ett exemplar förvaras tillsammans med handlingarna och det andra överlämnas till chefen.

¹⁾ Adressering enligt detta mönster får endast ske på försändelse till försvarsbyrån.

²⁾ Blankett till avlämningsprotokoll (Fsbr 63) rekvireras från försvarsbyrån; av sektionsföreståndare m fl även för underlydande platsbefäl m fl.

Chefen är ansvarig för att sådan avlämning sker och skall snarast till försvarsbyrån anmäla, om handling därvid saknats eller eljest något funnits att anmärka, som bör komma till försvarsbyråns kännedom.

Anm. Vid kortare ledighet (semester, sjukdom o s v) får chef medge, att avlämning icke behöver äga rum. I sådant fall åligger det tjänstemannen att vid återinträde i tjänst om möjligt förvissa sig om, att alla hemliga handlingar, som anförtratts honom, verkligen finns.

överflyttning **42:** 1. Då hemliga handlingar på grund av förändring i organisationen eller av annan anledning flyttas över från en myndighet till en annan, skall *överflyttningsprotokoll*¹⁾ upprättas.

Överflyttningsprotokollet undertecknas av representanter från såväl avlämnande som mottagande myndighet. Dessa erhåller och diarieför var sitt exemplar²⁾. Detta förvaras tillsammans med handlingarna.

Ett exemplar av protokollet sändes snarast till försvarsbyrån. Om protokollet upptar handlingar som erhållits genom distriktschef, skall ett exemplar även sändas till denne.

43—45. (Reservnummer)

VIII. Inventering och kontroll av hemliga handlingar

Inventering **46:** 1. Genom chefens försorg skall tid efter annan — om möjligt en gång årligen — de hemliga handlingarna hos underlydande (motvarande) myndigheter eller underställd personal inventeras.

2. Inventeringen utföres genom försorg av

byråchefen vid försvarsbyrån hos distriktschef, distriktschef hos sektionsföreståndare, huvudverkstadsföreståndare, förrådsintendent, arbetschefen Nässjö och EJ-chef och nyssnämnda sektionsföreståndare etc hos dem underställd personal. I övrigt inventeras enligt chefens bestämmande.

Som underlag vid inventeringen tjänar förutom själva handlingarna även diarium och utdelningsplan eller särskild förd lista över handlingar som utsänts till det underlydande tjänstestället.

Kontroll **47:** 1. I samband med inventeringen skall särskilt kontrolleras, att utfärdade föreskrifter om handlingarnas handhavande iakttagits samt

att upphävda och återfordrade handlingar förstörts (återsänts) och att detta antecknats i diariet.

Om utgallring, se art 55.

Liggare över inventering, kontroll m m **48:** 1. För det planmässiga utförandet av förrättningar enligt ovan skall hos distriktschef, trafiksektionsföreståndare och EJ-chef föras

¹⁾ Blankett till överflyttningsprotokoll (Fsbr 79 A och 79 B — bilaga) rekvireras från försvarsbyrån.

²⁾ Skall den avlämnande myndighetens verksamhet upphöra, gäller detta endast mottagande myndighet.

en liggare över inventering, kontroll m m. I denna skall finnas uppgift på de tjänsteställen (tjänstemän) vilkas handlingar skall inventeras (kontrolleras), tid för verkställd förrättning, förrättarens signatur och, om något funnits att anmärka vid förrättning, kortfattad anteckning härom.

Hos annan myndighet föres sådan liggare, om chefen så finner behövt.

49—50. (Reservnummer)

IX. Åtgärder då hemlig handling förkommit

51: 1. Om hemlig handling saknas, skall detta ofördröjligen anmälas till chefen. Kan handlingen trots efterforskning icke tillrättaskaffas, skall chefen vidta följande åtgärder. Efterforskning
och anmälan

Är saken av större omfattning och (eller) betydelse (tex stöld av kassaskåp innehållande hemliga handlingar), avges ofördröjligen anmälan om vad som förekommit till polismyndighet (jfr art 35:4) och till försvarsbyrån. Så snart utredning i ärendet är avslutad, dock senast 2 månader efter det förlusten upptäckts, anmäles till försvarsbyrån, vad som förekommit vid utredningen och vilka rättsliga åtgärder som eventuellt vidtagits.

Är saken av mindre omfattning och (eller) betydelse, sändes anmälan in till försvarsbyrån. Utredningshandlingar och uppgift på eventuellt vidtagna åtgärder bifogas.

Om anteckning i diariet då hemlig handling förkommit, se art 19: 4.

52—53. (Reservnummer)

X. Förstöring, återsändning och utgallring av hemliga handlingar

54: 1. När hemlig handling upphävt eller upphört att gälla, skall den förstöras, om den icke begärts åter eller enligt chefens bestämmande skall bevaras (art 28: 1). Förstöring
och
återsändning

Handling, som genom påstämpling eller på annat sätt begärts åter, skall återsändas utan dröjsmål.

2. Synes mottagen hemlig handling — utan att ha blivit upphävd — vara föråldrad och uppenbarligen ogiltig, skall förfrågan göras hos avsändaren, om handlingen skall förstöras eller återsändas.

3. I samband med förstöring eller återsändning av hemlig handling skall avskrifter (kopior, utdrag) av handlingen förstöras, så även ogiltiga, på handlingen grundade skrivelser, planer, arbetspapper m m i den mån de ej enligt chefens bestämmande skall bevaras.

4. Förstöring av hemliga handlingar skall ske genom bränning eller på något annat av de sätt som anges i *Handledning för förstöring av handlingar*¹⁾ och verkställas under kontroll av särskilt betrodd av chefen utsedd befattningshavare.

Om anteckning i diariet, se art 19: 4.

1) Utarbetad av statens kriminaltekniska anstalt på uppdrag av inrikesdepartementet och utsänd till distrikts- och sektionsbefäl m fl. Ytterligare exemplar kan rekvireras från järnvägsstyrelsens biljett- och blankettkontor.

Utgallring **55:** 1. Tid efter annan och i varje fall i samband med inventering (art 46) skall äldre, ogiltiga hemliga handlingar gallras ut och därefter förstöras, återsändas eller bevaras enligt vad ovan föreskrivits.

56—57. (Reservnummer)

XI. Beredskapsåtgärder ifråga om hemliga handlingar

Planläggning
för bortflytt-
ning m m

58: 1. Varje myndighet hos vilken hemliga handlingar förvaras skall i fred upprätta detaljerade planer, som visar vilka handlingar som skall medföras då myndigheten under beredskaps- eller krigstillstånd flyttar sin verksamhet till annan plats samt hur handlingar, vilka icke är avsedda att medföras, skall förvaras eller förstöras.

Chefen är ansvarig för denna planläggning och att i fred förberedande åtgärder vidtas för att genomföra planerna.

Särskilda anvisningar för att föra bort och förstöra bl a hemliga handlingar vid krig är utfärdade för vissa myndigheter.

59—60. (Reservnummer)

XII. Utlämning av hemlig handling till ett större antal tjänstemän

Särskilda
föreskrifter

61: 1. Då hemlig handling, som ej är av synnerlig betydelse, ur utbildnings- och beredskapssynpunkt eller av annat skäl oundgängligen behöver lämnas ut till ett större antal tjänstemän skall följande, mindre restriktiva föreskrifter tillämpas.

Hemlig-
beteckning

2. Handlingen förses med vanlig hemligbeteckning *utan* ram och i röd färg. På tryckt skrift får dock annan färg användas.

Utlämning

3. När handlingen lämnas ut skall mottagaren samtidigt skriftligen underrättas om de föreskrifter, som anges i punkt 4. I fråga om publikation kan sådan underrättelse ske genom att hemligstämpeln kompletteras med anteckningen: »Föreskrifter om denna handling handhavande finns i särtryck 697». Anteckningen förses med enkel, bred ram och anbringas i samma färg som hemligbeteckningen. Texten grupperas sålunda:

HEMLIG

jämlikt 4 § lagen 1937: 249

/ 19

Kungl Järnvägsstyrelsen

Föreskrifter om denna
handling handhavande
finns i särtryck 697

4. För handlingens handhavande skall följande föreskrifter gälla: att handlingen lämnas ut till enskild tjänsteman mot kvitto (art 21: 1),
att vid befordran av handlingen med posten försändelsen rekommenderas (art 34: 4),
att handlingen förvaras under lås (art 26: 1),
att handlingen, om den togs ut från förvaringsplatsen, omedelbart efter användandet åter lägges in där (art 29: 4),
att handlingen icke medföres från förvaringsplatsen annat än då detta är nödvändigt för tjänsten (art 29: 2),
att kontroll av att handlingen finns på plats sker med regelbundna mellanrum (art 46),
att handlingen återfordras, när den som innehar denna icke längre anses vara i behov av den eller då den upphört att gälla (art 54: 1) och
att anmälan sker till den myndighet varifrån handlingen erhållits, om denna förkommit eller det finns anledning misstänka, att obehörig tillgripit eller tagit del av handlingen (art 35: 4 och 51: 1).

Föreskrifter
för hand-
havande

62—64. (Reservnummer)

XIII. Tystnadsplikt

65: 1. Bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen, sekretesslagen och de olika sekretesskungörelserna m m reglerar endast frågan om tillhandahållande av hemliga handlingar. De är alltså icke direkt tillämpliga på frågan i vad mån muntliga uppgifter får lämnas. Som en allmän grundsats gäller emellertid, att icke heller muntliga uppgifter får spridas om de hemliga förhållanden, som man velat skydda genom att hålla handlingarna hemliga. Uppgift, som hämtats ur hemlig handling, får därför endast meddelas den som med säkerhet bedömes behöva uppgiften i och för sin tjänst. Brott mot denna tystnadsplikt kan utgöra tjänstefel (25 eller 26 kap strafflagen); i särskilt kvalificerade fall kan det innefatta brott mot rikets säkerhet (8 kap strafflagen).

Grunder

Vad som här sagts om uppgift som hämtats ur hemlig handling, gäller givetvis också uppgift om hemliga förhållanden även i andra fall, t ex uppgift om vad som erfarits vid en muntlig orientering om hemliga förhållanden.

Vissa allmänna föreskrifter om tystlåtenhet är givna i kungl cirkuläret den 20. 2. 1953 (bil 1) och den på Kungl Maj:ts uppdrag av civilförsvarsstyrelsen utgivna allmänna broschyren »Om kriget kommer».

66: 1. Hithörande av järnvägsstyrelsen utfärdade detaljföreskrifter — som även avse viss övervakningsplikt — finns i de författningar, som nämns i inledningen till detta särtryck.

Detaljföre-
skrifter

67—68. (Reservnummer)

XIV. Försvärssäkerhetstjänst

Organisation
och verksamhet

69: 1. För samordning och effektivisering av de i det ^{Särtryck} ~~föregående~~ avhandlade sekretessåtgärderna m m skall vid järnvägarna finnas en försvärssäkerhetstjänst enligt följande.

2. Chefen för järnvägsstyrelsens försvarsbyrå har att i egenskap av *central försvärssäkerhetschef* handlägga ärenden om sekretess ifråga om järnvägarnas försvarsförhållanden och leda upplysningsverksamhet i detta ämne.

3. I övrigt har vederbörande chef (jfr detta särtrycks inledning) ansvaret för försvärssäkerhetstjänsten inom sitt område. Enär chefen i regel icke torde kunna ägna behövlig tid åt denna uppgift, utser han som medhjälpare en väl kvalificerad befattningshavare till *försvärssäkerhetschef* (med ersättare) att jämsides med egna arbetsuppgifter under chefen handlägga hithörande ärenden och leda upplysningsverksamheten.

Inom avdelning, expeditions- och andra lokaler, där chefen eller försvärssäkerhetschefen icke personligen kan utöva omedelbar tillsyn, utser chefen en *försvärssäkerhetsman* (med ersättare) härtill. Han lyder i denna sin egenskap direkt under försvärssäkerhetschefen.

Tillsättandet av försvärssäkerhetschef (försvärssäkerhetsman) befriar givetvis icke chef från att, särskilt vid resor och inspektioner, ha uppmärksamheten även på här omhandlade förhållanden och kontrollera att bestämmelserna efterlevs.

Till ledning för försvärssäkerhetschefens (försvärssäkerhetsmans) verksamhet gäller ett PM (bil 6).

Namnuppgift på utsedda försvärssäkerhetschefer och försvärssäkerhetsmän tillställs tjänstevägen den centrale försvärssäkerhetschefen. Förändringar meddelas efter hand.

Dessutom ankommer på chefen att meddela av lokala förhållanden betingade eller eljest behövliga föreskrifter och i mån av befogenhet vidta eller eljest föreslå nödvändiga anordningar vid expeditions- m fl lokaler för att i görligaste mån förverkliga syftet med försvärssäkerhetstjänsten.

4. I Allmänna försvarsbestämmelser (särtryck 690 A) och Civilförsvarsbestämmelser (särtryck 690 C) avhandlade sekretessbestämmelser skall genomgå i alla av såväl järnvägsstyrelsen som linjemyndigheterna anordnade utbildningskurser samt vid de årligen återkommande förhören i säkerhetsordning och -reglemente.

5. Personal på tjänsteställe där hemliga ärenden handläggas skall, innan den får ta befattning med hemliga handlingar, bibringas nödvändig kännedom om hur dessa skall handhas.

70-71 (Reservnr)

Kart- och flygbildsekretess

72: 1. Grundläggande bestämmelser om *kartsekretess* finns dels i *sekretesslagen*, varpå försvarets och civilförsvarets sekretesskungörelser bygger, dels i lagen den 16 december 1949 (SFS nr 680) om förbud mot spridning av vissa kartor, *spridningslagen*.

Grundläggande bestämmelser

Sålunda inbegrips karta, ritning eller bild i de handlingar, som myndighet enligt sekretesslagen icke får utlämna »om den därmed kan skada rikets försvar eller eljest medföra våda för dess säkerhet». Med myndighet avses därvid varje statlig eller kommunal myndighet.

2. Spridningslagen äger tillämpning på envar, myndighet eller enskild, som önskar mångfaldiga och sprida vissa kartor. Som villkor för spridning gäller därvid att kartan godkänts vid granskning i rikets allmänna kartverk eller i förekommande fall sjöfartsstyrelsen.

3. Jämförbara med kartor är *flygbilder* och därav framställt mätmaterial, som principiellt också omfattas av sekretesslagen och spridningslagen. Härutöver gäller de särskilda bestämmelserna i Kungl Maj:ts kungörelse angående förbud mot försäljning och utförsel av flygfotografier m m (SFS nr 802/40).

73: 1. Vid framställning och utgivning av kart- och flygfotomaterial får för *järnvägarnas* del följande objekt icke återges.

Förbjudna objekt

a) Transformator- och omformarstationer (driftcentraler) för järnvägsdrift med reservuppställningsplatser för dessa.

b) Teleanläggningar, vägar, järnvägar, kraftledningar och andra förbindelser, som anlagts enbart för de objekt, som angivits under a), då risk finns för, att de senares lägen kan röjas.

Under a) och b) nämnda anläggningar får icke heller betecknas med *symbol* eller *påskrift*, som på något sätt röjer deras funktion.

Har av någon anledning ovanstående krav icke kunnat tillgodoses, skall kart- och bildmaterialet hållas hemligt.

I Kungl Maj:ts skrivelse den 25 september 1959 (bil 7) finns de detaljerade sekretessbestämmelser, som reglerar framställning och utgivning av kartor över Sverige. Sålunda anges där bl a de objekt, som utöver vad som upptagits ovan under a) och b), icke får återges på kartor m m.

Nr 53.

KUNGL. MAJ:TS CIRKULÄR

till samtliga civila statsmyndigheter om iakttagande av tystlåtenhet rörande förhållanden av betydelse för rikets säkerhet m. m.

GUSTAF ADOLF etc. etc. Vår ynnest etc.

Kungl. Maj:t erinrar härmed samtliga civila statsmyndigheter om den synnerliga vikten av att befattningshavare i statens tjänst iakttaga tystlåtenhet rörande förhållanden av betydelse för rikets säkerhet. Här åsyftas uppgifter, som gälla rikets förhållande till främmande makt eller direkt ha avseende på krigsmakten, civilt försvaret och den ekonomiska försvarsberedskapen, samt förhållanden, som röra produktion, handel, transportverksamhet eller näringslivet i övrigt under krig, krigsfara eller andra utomordentliga, av krig föranledda förhållanden. Med hänsyn till vikten av att hindra obehörig information om förhållanden av betydelse för rikets säkerhet vill Kungl. Maj:t till kännedom och efter rättelse föreskriva följande.

Hemliga handlingar skola förvaras på betryggande sätt. Det är av största vikt, att handlingar av hemlig natur och deras innehåll icke komma till obehörigas kännedom i samband med utskrift, försändande eller makulering. I den mån föreskrifter rörande förvaring eller försändande av sådana handlingar icke redan finnas utfärdade för viss myndighets verksamhetsområde ankommer det på myndigheten att ofördröjligen utfärda de bestämmelser härom, som anses påkallade.

Uppgift av hemlig natur må endast delgivas person, som med säkerhet bedömes behöva uppgiften i och för sin tjänst.

Stor återhållsamhet bör vid telefonering iakttagas rörande uppgifter, som icke få komma till obehörigas kännedom. Hemliga uppgifter av synnerlig betydelse för rikets försvar eller landets säkerhet böra överhuvudtaget icke avhandlas i telefon. Föreligger minsta osäkerhet om andra partens identitet skall mottelefonering ske.

På offentliga platser eller annorstädes, där man kan befara att samtal kunna avlyssnas, böra ämnen, vilka röra förhållanden av betydelse för rikets säkerhet, icke avhandlas.

Anordnas övningar, förevisningar, föreläsningar eller andra därmed jämförliga tillställningar av sådan art att vad därvid förekommer icke bör komma till obehörigas kännedom, bör noga tillses att så ej sker. Deltagare böra genom den arrangerande myndighetens försorg erinras om vikten av att iakttaga tystlåtenhet om vad som därvid förekommit.

Myndighet skall noga tillse, att offentlig publikation, som utgives av myndigheten, icke innehåller uppgifter, vilkas offentliggörande kan skada rikets försvar eller landets säkerhet. Kungl. Maj:t har denna dag uppdragit åt chefen för försvarsstaben att med biträde av härför särskilt förordnade civila sakkunniga tillhandagå myndigheter och enskilda med upplysningar och råd i publiceringsfrågor. Till denna in-

stans skall hänvändelse ske, om myndighet hyser tveksamhet rörande lämpligheten med hänsyn till rikets försvar eller landets säkerhet att i tryck offentliggöra viss redogörelse eller sakuppgift. Myndighet skall inom sitt verksamhetsområde bland enskilda företag och organisationer sprida kännedom om att hänvändelse i publiceringsfrågor, som kunna vara tveksamma ur försvarssynpunkt, kan ske till chefen för försvarsstaben för erhållande av råd och upplysningar.

Myndighet, vars verksamhet omfattar förhållanden av betydelse för rikets försvar eller landets säkerhet, skall ofördröjligen överse sin organisation med hänsyn till de säkerhetsfrågor, som äro förbundna med myndighetens verksamhet. Därest säkerhetsfrågorna äro av större omfattning, skall myndigheten inom sig utse en befattningshavare i auktoritativ ställning med uppgift att direkt under myndighetens chef handlägga ärenden rörande säkerhetstjänsten samt leda upplysningsverksamhet härom. Uppgift på befattningshavare, som utsetts härtill, skall av vederbörande myndighet insändas till civilförsvarsstyrelsen, som har att tillhandagå myndigheterna med råd och upplysningar i hithörande frågor.

Stockholms slott den 20 februari 1953.

GUSTAF ADOLF.

(Inrikesdepartementet.)

GUNNAR HEDLUND.

Utdrag ur lagen den 28 maj 1937 (nr 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar.

3 §.

Handlingar i ärenden vilka angå rikets förhållande till främmande makt må allenast i de fall och i den ordning Konungen bestämmer utlämnas tidigare än femtio år efter handlingens datum.

Handlingar i ärenden, vilka utan att vara av beskaffenhet som i första stycket sägs, angå svensk myndighets förbindelser med främmande makts myndigheter eller undersåtar eller eljest röra främmande makt eller dess förhållanden, må ej utan tillstånd av den myndighet som handlägger ärendet utlämnas tidigare än femtio år efter handlingens datum, med mindre det är uppenbart att handlingens innehållande icke påkallas av hänsyn till rikets säkerhet eller av internationella hänsyn.

4 §.

Beträffande handlingar, som röra krigsmaktens mobilisering, sammandragning eller verksamhet under krigstid eller vid krigsfara, dess mobiliseringsförråd och mobiliseringsutrustning, rikets fästningsverk och övriga fasta försvarsanstalter, örlogsstationer samt för krigsmakten avsedda varv och fartyg, militära flygstationer samt för krigsmakten avsedda flygverkstäder och luftfartyg, militära positioner och minförsvar, annan för krigsbruk avsedd materiels tekniska byggnad och beskaffenhet, för militärt ändamål avsedda kommunikations- och förbindelseleder, experiment och uppfinningar eller ock det civila luftskyddets planläggning, äger Konungen, såframt handlingarnas offentliggörande kan skada rikets försvar eller eljest medföra våda för dess säkerhet, förordna, att de ej må utlämnas förrän viss tid från handlingens datum förflutit, dock högst femtio år, där ej särskilda förhållanden påkalla hemlighållande under längre tid.

I fråga om handlingar rörande den allmänna ekonomiska försvarsberedskapen så ock beträffande handlingar, vilka röra produktion, handel, bankrörelse, försäkringsrörelse, transportverksamhet eller näringslivet i övrigt under krig, krigsfara eller andra utomordentliga, av krig föranledda förhållanden, äger Konungen, såframt handlingarnas offentliggörande kan skada rikets försvar, folkhushållningen eller näringslivets behöriga fortgång eller eljest medföra våda för rikets säkerhet, förordna, att de ej må utlämnas förrän viss tid, högst femtio år, förflutit från handlingens datum.

7 §.

Beträffande handlingar, upprättade för myndighets gransknings- eller inspektionsverksamhet eller för anordnande av kunskapsprov

under myndighets inseende, äger Konungen förordna, att de ej må utlämnas före den avsedda granskningen, inspektionen eller prövningen.

9 §.

Handlingar innefattande redogörelse för utredningar, experiment eller prov av naturvetenskaplig eller teknisk art, som myndighet låtit verkställa för det allmännas räkning, må ej utan myndighetens tillstånd utlämnas tidigare än tjugu år efter handlingens datum.

41 §.

Utlämnar någon handling i strid mot föreskrifterna i denna lag eller mot förbud som jämlikt densamma meddelats, eller bryter någon mot förbehåll som gjorts vid handlingens utlämnande, straffes, där gärningen är att anse som brott i ämbete eller tjänst eller eljest är i annan lag belagd med straff, enligt vad där sägs. I andra fall vare straffet dagsböter; dock att vid brott med avseende å handlingar, varom i 1—4, 20 och 36 §§ sägs, fängelse må ådömas.

Böter som ådömas enligt denna lag tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Stockholms slott den 28 maj 1937.

GUSTAF.

(L. S.)

(Justitiedepartementet.)

K. G. WESTMAN.

Nr 462.

KUNGL. MAJ:TS KUNGÖRELSE

med förordnanden på försvarsväsendets område jämlikt lagen den 28 maj 1937 (nr 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar (försvarets sekretesskungörelse);

given Drottningholms slott den 16 juni 1950.

Kungl. Maj:tt har, med stöd av 2 kap. 14 § andra stycket tryckfrihetsförordningen samt 4 och 7 §§ lagen den 28 maj 1937 om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar, funnit gott förordna som följer.

1 §.

Handlingar av nedan angivna beskaffenhet, upprättade efter år 1870, må icke utlämnas såframt handlingarnas offentlighöörande kan skada rikets försvar eller eljest medföra våda för dess säkerhet.

1. Handlingar rörande koncentrerung, första grupperung, basering och indelning för stridsledning av försvarsväsendets enheter, häri inbegripna de frivilliga kårer och sammanslutningar, som äro anslutna till försvarsväsendet.

2. Handlingar som äro upprättade vid militära rekognosceringar och övningar och som äro avsedda att närmare klargöra operationsmöjligheterna inom områden av väsentlig betydelse för rikets försvar.

3. Sådana handlingar rörande betydelsen av särskilda militära operations- och baseringsområden, vilka innehålla detaljupplysningar angående försvarsmöjligheter, bevakningsmöjligheter eller positioner med tillhörande anordningar.

4. Handlingar rörande stridskrafternas uppträdande under speciella förhållanden samt handlingar rörande speciella krigföringsmetoder.

5. Handlingar rörande mineringar och andra militära spärranordningar samt dessas belysning, bevakning och försvar.

6. Handlingar rörande planläggning av och förberedelser för förstöringsarbeten vid krig eller krigsfara.

7. För försvarets behov upprättade handlingar rörande kommunikations-, tele- samt elkraftanläggningar jämte tillhörande leder såsom järnvägslinjer, vägar, vattenfarleder, brobyggnader, teleförbindelser samt kraftledningar.

8. För försvarets behov upprättade handlingar rörande civilförsvaret.

9. Handlingar rörande befästningsanläggningar med till dem hörande byggnader och anordningar, så ock beskjutningsplaner.

10. Handlingar rörande anläggningar och platser för förvaring, bearbetning eller tillverkning av krigsmateriel och andra förnödenheter som erfordras för försvaret vid krig eller krigsfara.

11. Handlingar rörande det militära underrättelseväsendet, häri inbegripna handlingar rörande spaningsverksamhet medelst tekniska hjälpmedel.

12. Handlingar rörande den militära säkerhetstjänsten.

13. Kartor, ritningar och bilder av följande beskaftenhet, i den mån desamma icke äro hänförliga under 1.—12. ovan:

a) för militärt ändamål upprättade sjökort samt kust-, skärgårds-, hamn- och farledsbeskrivningar;

b) sjökarteverkets mätningsskator med undantag av kartor över inlandsfarvatten och områden utanför svenskt territorialvatten;

c) dels för militärt ändamål upprättade eldlednings- och positionskartor dels ock kartor i skalan 1:20000 eller större skala, jämte mätningshandlingar, över befästningsanläggningar, örlogsstationer, örlogsdepåer, örlogsvarv, flygplatser med närmaste omgivningar, hamnar och områden lämpade för landstigning samt över andra militärt viktiga områden eller punkter;

d) kartor och sjökort, varå befästningsanläggningar, mineringar eller andra militära positioner eller kommunikations- och förbindelse-linjer blivit för försvarets ändamål inlagda;

e) kartor och andra avbildningar över kommunikations- och tele-anläggningar jämte tillhörande leder;

f) genom flygfotografering framställda bilder av och kartor över områden (anläggningar), som i allmänhet äro med hänsyn till försvaret eller folkförsörjningen för flygfotografering förbjudna.

Vad ovan i denna paragraf stadgas beträffande befästningsanläggningar respektive flygplatser gäller även beträffande fältarbeten och andra provisoriska befästningsanläggningar, utförda för försvarsändamål eller avsedda att utföras för sådant ändamål vid krig eller krigsfara, respektive områden, vilka vid krig eller krigsfara äro avsedda att tagas i bruk såsom flygplatser.

Beträffande spridning av kartor och vissa därmed jämförliga handlingar gäller vad därom är särskilt stadgat.

2 §.

Handlingar av nedan angivna beskaftenhet, i den mån de ej äro att hänföra till sådana som avses i 1 §, må såframt handlingarnas offentliggörande kan skada rikets försvaret eller eljest medföra våda för dess säkerhet icke utlämnas förrän femtio år förflutit från deras datum.

1. Handlingar rörande mobilisering samt organisationen och styrkan vid krig eller krigsfara av försvarsväsendets enheter, häri inbegripna de till försvarsväsendet anslutna frivilliga kårerna och sammanslutningarna.

2. Handlingar rörande tryggandet av försvarsväsendets behov av förnödenheter vid krig eller krigsfara.

3. Handlingar rörande ledningen av försvarsväsendet eller däri ingående enheter vid krig eller krigsfara.

4. Handlingar rörande örlogsfartygs tillstånd och beredskap samt handelsfartygs ombyggnad till hjälpfartyg vid krig eller krigsfara.

5. Handlingar rörande sjöfartens och luftfartens ordnande och skyddande vid krig eller krigsfara.

6. Handlingar rörande kustbevakningens och luftförsvarets anläggningar och förbindelser.

7. Handlingar rörande signaltjänsten av sådan betydelse att de icke böra röjas, särskilt för kryptotjänsten inom försvaret avsedda chiffer, koder och instruktioner.

8. Handlingar rörande tagande i anspråk för krigsmaktens behov vid krig eller krigsfara av markområden, byggnader, anläggningar ävensom hästar, fordon, fartyg och flygplan.

9. Handlingar rörande civila verks, myndigheters, inrättnings och företags organisation och verksamhet för understödjande av försvaret vid krig eller krigsfara.

10. Handlingar rörande åtgärder i syfte att vid krig eller krigsfara skydda samt upprätthålla driften vid kommunikations- och teleanläggningar jämte tillhörande leder, kraftstationer och kraftdistributionsanläggningar, fabriker och verkstäder.

11. Handlingar rörande tryggande av sjukvården och veterinärsjukvården inom försvaret vid krig eller krigsfara.

12. Handlingar rörande krigsposttjänsten.

13. Handlingar rörande anordningar för utnyttjande vid krig eller krigsfara av staten tillhöriga eller av staten ianspråktagna radiostationer.

14. Meteorologiska uppgifter av betydelse för krigföringen och utslutande sammanställda för försvarets behov.

15. Handlingar rörande forskning och försöksverksamhet för försvarets räkning.

16. Handlingar rörande uppfinningar och nykonstruktioner, vare sig dessa tillhöra kronan, ställts till kronans förfogande eller blivit kronan hembjudna ävensom rörande prov med dylika uppfinningar och nykonstruktioner.

17. Handlingar rörande sådana förråd av olika slag av förnödenheter, varav krigsmaktens sammandragning eller verksamhet vid krig eller krigsfara framgår, ävensom handlingar rörande skälen för förråds förläggande till viss ort.

18. Handlingar rörande anskaffning, tillverkning, bearbetning, transport, befintlighet, krigsduglighet, fördelning, undanförande eller förstöring av krigsmateriel.

19. Handlingar rörande sådan särskild materiel som är avsedd att komma till användning vid stridskrafternas uppträdande under speciella förhållanden eller eljest är av sådan betydelse för försvaret att dess befintlighet eller beskaffenhet icke bör röjas.

3 §.

Beträffande handlingar som röra kränkning av rikets neutralitet gäller vad som stadgas i 3 § lagen den 28 maj 1937 om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar.

4 §.

Beträffande sådan i 1 eller 2 § avsedd handling, vars hemlighållande är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet, prövas frågan huruvida handlingen må utlämnas av chefen för försvarsdepartementet.

5 §.

Handlingar upprättade för militär myndighets gransknings- eller inspektionsverksamhet eller för anordnande av kunskapsprov under militär myndighets inseende må allenast där vederbörande chef så

prövar kunna ske med hänsyn till syftet med den avsedda granskningen, inspektionen eller prövningen utlämnas innan densamma verkställs.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 augusti 1950, då kungörelsen den 25 november 1938 (nr 757) med förordnanden på försvarsväsendets område jämlikt lagen den 28 maj 1937 (nr 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar skall upphöra att gälla.

Stadgandet i övergångsbestämmelsen till kungörelsen den 21 december 1949 (nr 679) om upphävande av 3 § nyssnämnda kungörelse den 25 november 1938 skall alltjämt gälla, dock ej såvitt angår handlingar upprättade före år 1871.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Drottningholms slott den 16 juni 1950.

GUSTAF.

(L. S.)

(Försvarsdepartementet.)

ALLAN VOUGT.

Nr 616.

KUNGL. MAJ:TS KUNGÖRELSE

med förordnande på civilförsvarets område jämlikt lagen den 28 maj 1937 (nr 249) om inskränkning i rätten att utbekomma allmänna handlingar;

given Drottningholms slott den 9 december 1949.

Kungl. Maj:t har, med stöd av 4 och 7 §§ lagen den 28 maj 1937 om inskränkning i rätten att utbekomma allmänna handlingar, funnit gott förordna som följer.

1 §.

Handlingar av nedan angiven beskaffenhet må såframt handlingarnas offentliggörande kan medföra våda för rikets säkerhet eller uppenbart skada dess försvar, icke utlämnas förrän Kungl. Maj:t annorlunda förordnar.

1. Kartor förå bevakningsföremål, kommunikations- och förbindelselinjer eller andra viktigare anstalter inom civilförsvaret än förbandsplatser, hjälpplatser, härbärgen för utbombade och offentliga skyddsrum blivit för civilförsvärsändamål inlagda.

2. Sammanställningar, planer, ritningar, avbildningar och beskrivningar över bevakningsföremål eller andra viktigare anstalter inom civilförsvaret än förbandsplatser, hjälpplatser, härbärgen för utbombade och offentliga skyddsrum.

3. Organisationsplaner för civilförsvarsområden — med undantag dock för sådana delar, över vilka vederbörande kommuner skola erhålla tillfälle att yttra sig — samt specialplaner för det allmänna civilförsvarets särskilda tjänstegrenar och verksamhetsområden, block och verkskydd jämte till planerna hörande kartor, ritningar och avbildningar.

4. Planer, kartor, avbildningar och andra handlingar, varav belägenheten av civilförsvarets förråd framgår.

5. Planer och andra handlingar rörande civilförsvarets operativa verksamhet.

6. Anvisningar och andra handlingar rörande planläggningen av civilförsvarets verksamhet i speciella hänseenden.

7. För civilförsvaret avsedda chiffer och koder samt för kryptotjänst erforderliga instruktioner och andra handlingar.

8. Planer och andra handlingar rörande tagande i anspråk för civilförsvaret vid civilförsvärsberedskap av fastigheter och annan egendom.

9. Sammandrag, förteckningar, rapporter och andra handlingar rörande personal, förnödenheter eller materiel, varav civilförsvarets omfattning framgår.

10. Ritningar, avbildningar och beskrivningar över radiomateriel och sådan särskild materiel, som är avsedd att komma till användning vid civilförsvarets verksamhet under speciella förhållanden eller

eljest är av sådan betydelse för civilförsvaret, att dess befintlighet eller beskaffenhet icke bör röjas, ävensom meddelanden om hur prov med dylik materiel utfallit.

2 §.

Handlingar upprättade för civilförsvarsmyndighets gransknings- eller inspektionsverksamhet eller för anordnande av kunskapsprov under civilförsvarsmyndighets inseende må allenast där vederbörande myndighet så prövar kunna ske med hänsyn till syftet med den avsedda granskningen, inspektionen eller prövningen utlämnas innan densamma verkställs.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 januari 1950.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Drottningholms slott den 9 december 1949.

GUSTAF.

(L. S.)

(Inrikesdepartementet.)

EIJE MOSSBERG.

(Tryckes även separat)

Minneslista för personal som handhar hemliga handlingar

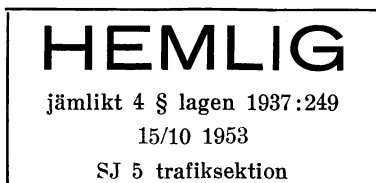
(Mlhh)

För att bereda trygghet mot obehörigt utlämnande förses handling med anteckning om att den är hemlig. Detta sker genom hemligbeteckning överst på handlingens första sida eller på annan framträdande plats.

Hemligbeteckning.

Hemligbeteckningen skall innehålla uppgift på det lagrum, som åberopas för handlingens hemlighållande, dagen för anteckningen samt den myndighet, som låtit verkställa anteckningen.

Exempel på hemligbeteckning (stämpel anbringas i röd färg):

Hemlig handling skall alltid handhas på sådant sätt, att obehöriga icke kunna ta del av densamma. Behörig att ta del av hemlig handling är endast den som för sin tjänst behöver ta del av handlingens innehåll; alla andra äro obehöriga.

Ansvar för handhavandet.

Den som handhar hemlig handling är personligen ansvarig för att handlingen handhas på betryggande sätt. Detta gäller även papper som använts vid hemlig handlings utarbetande (kladdar, stenciler, karbonpapper, kasserade utskrifter o d) av vilka hemlig handlings innehåll kan utläsas. Den som överträder bestämmelserna för handhavandet av hemliga handlingar, vare sig uppsåtligt eller av oaktsamhet, kan bestraffas härför.

Hemliga handlingar skola diarieföras enligt särskilda anvisningar¹. Av diariet skall framgå var hemlig handling finns.

Diarieföring.

Hemliga handlingar med tillhörande diarium skola förvaras i låst brand- och dyrkfrött skåp eller valv eller, där sådant icke finns, i annat med betryggande låsanordning försett låst förvaringsrum.

Förvaring.

Nyckel till förvaringsrum för hemliga handlingar skall förvaras så att den icke kan åtkommas av obehöriga, ej ens för ett ögonblick, och skall därför *bäras* av innehavaren.

Nyckel till förvaringsrum.

Om hemliga handlingar uttagits från sitt ordinarie förvaringsrum och för visst arbete ligga framme i tjänsterum, skall innehavaren om han lämnar rummet låsa detta. Efter begagnandet skola handlingarna omedelbart återinläggas.

Försiktighetsmått då handling uttagits från sitt förvaringsrum.

Innan främmande person mottas på besök, skola hemliga handlingar låsas in eller övertäckas.

¹) Diarium (SJ bl 71 E) och anvisningar för diarieföring (SJ bl 71 F) tillhandahållas av sektionsföreståndare (motsvarande).

Obehörig person må icke lämnas ensam i rum där hemliga handlingar förvaras lätt tillgängliga.

Hemliga handlingar som tillfälligt icke förvaras under lås eller som medföras på resor skola ständigt hållas under uppsikt.

Avsändning. Hemlig handling som försändes skall vara inlagd i slutet ogenomskinligt omslag (kuvert) av betryggande hållfasthet, och omslaget skall vara förseglat med sigillavtryck i lack.

Vid befordring med posten skall försändelsen vara inlagd i dubbla kuvert. Det inre kuvertet tillslutes, sedan handlingen inlagts, och bestrykes på några ställen med hållfast klister, så att det, efter att ha inlagts i ett yttre kuvert, fäster vid dettas innersida. Innerkuvertets framsida vändes vid inläggandet mot ytterkuvertets baksida, varefter ytterkuvertet omsorgsfullt hopklistras och förseglas.

Kuvert förseglas, om sk korskuvert användes, med 5 sigill samt, om kuvert med avlång täckflick användes, med 2 sigill.

Innehållet anges icke på omslaget.

Vid befordring med posten skall försändelsen rekommenderas eller assureras (med järnvägsposten skall den gå som värdebrev).

Vid befordring med bud skall kvitto på försändelsen begäras från mottagaren och tiden för budets förflyttning till och från mottagaren kontrolleras.

Mottagning. Postbud som på postanstalt avhämtar rekommenderad eller assurerad försändelse med sigillavtryck i lack skall i den expedierande posttjänstemannens närvaro noga se efter, att sigillen äro orubbade och att försändelsen även i övrigt är i oskadat skick. Är sigill rubbat eller synes försändelsen eljest ha varit föremål för skadegörelse, skall postbudet omedelbart anhålla, att den expedierande posttjänstemannen förser försändelsen med anteckning om skadans beskaffenhet. Postbudet skall vidare anmäla förhållandet, när försändelsen avlämnas.

Försändelse skall av postbudet avlämnas till den som omhänderhar de hemliga handlingarna. Denne skall därvid kontrollera, att försändelsen och dess sigill äro oskadade och att ingen försändelse saknas.

Vid mottagning av försändelse med bud i andra fall skall mottagaren anteckna försändelsens ankomsttid på kvittot.

Försändelse öppnas i vittnes närvaro, om så är möjligt, och dess nr antecknas i diariet. Sedan försändelse öppnats och fall enligt nästa stycke icke är för handen, skola lacksigillen sönderbrytas.

Då försändelse skadats och (eller) då anledning finnes att misstänka, att obehörig sökt tillgripa eller ta del av försändelsens innehåll, skall detta snarast anmälas till sektionsföreståndaren (motsvarande) eventuellt fvb polismyndighet.

Avlämning. Vid ombyte av befattningshavare som innehar eller ansvarar för hemliga handlingar skola handlingarna avlämnas, varvid avlämningsprotokoll (bl Fsbr 63)¹ skall upprättas. Protokollet upprättas i 2 exemplar och undertecknas av såväl avlämnande som mottagande befattningshavare samt diarieföres. Ett exemplar förvaras tillsammans med handlingarna, det andra överlämnas till sektionsföreståndaren (motsvarande).

¹ Rekvireras hos sektionsföreståndaren (motsvarande).

Om hemlig handling saknas och trots efterforskning icke kan tillrättaskaffas, skall detta ofördröjligen anmälas till sektionsföreståndaren (motsvarande). Förkommen hemlig handling

Arbetspapper, kladdar o d material som icke behöver bevaras skall förstöras. Förstöring i andra fall anbefalles i regel särskilt. Förstöring av hemlig handling

Förstöring verkställs vanligen genom bränning.

Som allmän grundsats gäller, att muntliga uppgifter icke få spridas om de hemliga förhållanden, som man velat skydda genom handlingarnas hemligstämpling. Brott mot denna tystnadsplikt kan bestraffas. Detsamma gäller uppgift om hemliga förhållanden även i andra fall, t ex uppgift om vad som erfarits vid en muntlig orientering om sådana förhållanden. Tystnadsplikt

Närmare föreskrifter om järnvägspersonalens tystnadsplikt finns sammanförda huvudsakligen i Allmänna försvarsbestämmelser (särtryck 690 A) och Civilförsvarsbestämmelser (särtryck 690 C).

KUNGL JÄRNVÄGSSTYRELSEN

Är Ni oviss om någon detalj vid handhavandet av hemliga handlingar — vänd Er till närmaste befäl, som eventuellt för frågan vidare till sektionsföreståndaren (motsvarande).

Var vaksam mot obehöriga. Håll tand för tunga.

PM
för försvarssäkerhetschef

(Gäller i tillämpliga delar även för försvarssäkerhetsman)

Försvarssäkerhetschef skall under sin ordinarie chef handlägga ärenden rörande försvarssäkerhetstjänsten inom sitt verksamhetsområde. Han skall handleda och instruera försvarssäkerhetschefer och försvarssäkerhetsmän vid underlydande sektioner, avdelningar etc och har att inom ramen av gällande författningar lämna personalen upplysningar och råd i frågor som här avses. I tveksamma fall äger försvarssäkerhetschef vid sektion etc — ev efter samråd med egen chef — vända sig direkt främst till distriktets försvarssäkerhetschef eller eljest till den centrale försvarssäkerhetschefen (chefen för järnvägsstyrelsens försvarsbyrå). I frågor om utlämnande eller tryckning av vissa publikationer m m (särtryck 10, art 21: 5 och särtryck 11 a, bil 19: II), som hänskjutits till någon av styrelsens byråer, ävensom i andra hithörande spörsmål samrådes med sistnämnde försvarssäkerhetschef.

Försvarssäkerhetschef skall vara vaken och lyhörd för allt vad som säges och göres, så att han förebyggande kan ingripa i författningarnas anda och mening.

Han skall ägna särskild uppmärksamhet åt

att bestämmelserna i Sekretessbestämmelser (särtryck 28: VIII) efterlevas och särskilt det som berör hemlig handlings utskrivning, kollationering, utlämning, förvaring och försändning m m (gäller även arbetspapper, stenciler, färgband m m),

att uppgift av hemlig natur endast delges person, som med säkerhet bedömes behöva uppgiften för sin tjänst; varje annan person är obehörig,

att föreskrifterna i Allmänna försvarsbestämmelser (särtryck 10) angående tystnads- och övervakningsplikt beaktas,

att föreskrifterna i Civilförsvarsbestämmelser (särtryck 11) om legitimering och personalens allmänna åligganden i fråga om tystlåtenhet och till förhindrande av obehörig information iakttas samt

att ledare för övningar, föreläsningar, kurser m m äga kännedom om de särskilda bestämmelser som därvid gälla till förhindrande av att hemliga uppgifter m m komma till obehörigas kännedom (jfr art 30 i särtryck 28: VIII).

På arbetsplatsen skall försvarssäkerhetschef bl a tillse (kontrollera),

att i den mån så är möjligt inga obehöriga personer uppehålla sig i lokalerna,

att god allmän ordning är rådande till underlättande av övervakningen,

att vid tjänstgöringens slut inom lokalerna järnskåp för hemliga

handlingar äro låsta och att inga sådana handlingar ligga framme samt

att fönster och dörrar, där så med hänsyn till säkerheten anses erforderligt, äro stängda resp låsta.

Det torde icke vara möjligt att utfärda bestämmelser för alla situationer och förekommande fall.

Vaksamhet och omdöme skola därför vara vägledande vid fullgörandet av försvarssäkerhetschefens åligganden.

Till CHEFEN FÖR FÖRSVARSTABEN, RIKETS ALLMÄNNA KART-
VERK och SJÖFARTSSTYRELSEN

ang föreskrifter om utgivning av kartor m. m.

»Föreskrifter

om vad rikets allmänna kartverk och sjöfartsstyrelsen ha att med hänsyn till rikets säkerhet iakttaga vid utgivning av kartor m. m. eller vid prövning av fråga om godkännande för spridning av karta, som framställts av annan än rikets allmänna kartverk eller sjöfartsstyrelsen

1 §.

Vid framställning av kart- och flygfotomaterial, som ej endast är avsett att utnyttjas inom krigsmakten eller civilförsvaret, skola rikets allmänna kartverk och sjöfartsstyrelsen med beaktande av vad nedan i 2—5 §§ sägs tillse att materialet icke innehåller sådana upplysningar, som kunna vara till men för rikets försvar eller folkförsörjningen i krig.

2 §.

Följande anläggningar må ej återgivnas med mindre så prövas nödvändigt med hänsyn till sjöfarten eller luftfarten.

a) Brukbara anläggningar, som äro avsedda att skydda mot vapenverkan, att tjäna som hinder eller att enbart utgöra uppställningsplatser för vapen eller för krigsmaktens eller civilförsvarets telemateriel, med undantag för enstaka mindre sådana anläggningar belägna utanför militärt betydelsefulla områden samt för skyddsrum för civilbefolkningen.

b) Fast uppställda vapen samt krigsmaktens och civilförsvarets fast uppställda telemateriel.

c) Krigsförtöjningsplatser.

d) Militära flygplatser (utom flottilj- och övningsflygfält).

e) Mineraloljedepåer.

f) Transformator- och omformarstationer (driftcentraler) för järnvägsdrift jämte reservuppställningsplatser för dessa.

g) Transformatorstationer för 200 kv eller högre spänning.

h) Teleanläggningar, vägar, järnvägar, kraftledningar och andra förbindelser, som enbart äro anlagda för och direkt kunna röja befintligheten av och platsen för ovan under a—g nämnda anläggningar.

3 §.

Följande anläggningar må icke betecknas med symbol eller påskrift på sådant sätt att anläggningens funktion inom totalförsvaret röjes.

a) Anläggningar, som avses i 2 § och återgivits på grund av deras nödvändighet för sjöfarten eller luftfarten.

b) För krigsmakten eller civilförsvaret avsedda förråd med undantag för övningsmaterieförråd.

c) Civilförsvarets ledningscentraler, radioanläggningar och uppehållsplatser för enheter.

d) Militära forsknings- och försöksanläggningar.

- e) För driften väsentliga byggnader inom militära varv.
- f) Krigsankarplatser och krigslossningsplatser.
- g) Luftförsvarsgruppscentraler.
- h) Industribyggnader avsedda för tillverkning av väsentlig betydelse för rikets försvar eller folkförsörjningen.

Vidare må kraftledningarna och transformatorstationer ej betecknas på sådant sätt att deras betydelse i kraftförsörjningsnätet framgår.

4 §.

Om tillämpningen av föreskrifterna i 2 och 3 §§ skulle omöjliggöra eller avsevärt försvåra materialets användning för avsett ändamål, må undantag från dessa föreskrifter göras.

5 §.

Beträffande kartor över vissa skärgårdsområden skall tillika iakttagas vad Kungl Maj:t må ha föreskrivit angående inskränkning i uppgifterna å sjökort inom vissa för försvaret viktiga områden.

6 §.

Godkännande jämlikt lagen den 16 december 1949 om förbud mot spridning av vissa kartor m. m. må icke utan synnerliga skäl lämnas med mindre i fråga om kartans innehåll vidtagits enahanda inskränkningar, som i 1—3 och 5 §§ avses.

7 §.

Vid prövning av ärende om godkännande av karta skall hänsyn tagas å ena sidan till intresset av att kartan blir tillgänglig samt å andra sidan till vikten av att men ej uppkommer för rikets försvar. Därest så finnes påkallat, må godkännande begränsas till att avse spridning inom viss personkrets eller för visst ändamål eller föreskrift meddelas, att försäljning ej må ske i allmänna handeln, eller annat villkor rörande spridningens begränsning uppställas.

8 §.

I stället för vad i särskilda kungörelser föreskrivits om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar eller att försälja, saluhålla eller utdela flygfotografier skall beträffande utlämnande av sådana vid kartverket (sjöfartsstyrelsen) framställda eller upprättade handlingar, som omförmälas i 9—14 §§ här nedan, gälla vad i dessa paragrafer stadgas.

9 §.

Blad av den med fotobild försedda editionen av ekonomiska kartan i skalan 1 : 10 000 i Norrbottens län må försäljas endast från kartverket efter skriftlig beställning från vederbörande kartkonsument.

Vissa blad av nämnda edition skola enligt Kungl Maj:ts närmare bestämmande hållas hemliga.

Alla övriga av kartverket framställda officiella kartor äger kartverket fritt försälja i allmänna handeln.

10 §.

Flygfotomaterial må utlämnas endast efter skriftlig beställning och efter prövning i varje särskilt fall. Militärassistenten skall delta i prövningen.

Flygfotomaterial inom område för hemligt blad av ekonomiska kartan skall hållas hemligt.

Därest beträffande flygfotomaterial vad som föreskrivits i 2 eller 3 § på grund av tekniska skäl icke kunnat vidtagas eller med stöd av 4 § icke tillämpats, skall detta material hållas hemligt.

11 §.

Koordinater jämte tillhörande beräkningshandlingar ävensom punktbeskrivningar för triangelpunkter skola hållas hemliga i den utsträckning chefen för försvarsstaben bestämmer.

12 §.

Tecknad karta, som av kartverket framställts på beställning, skall hållas hemlig, därest med stöd av 4 § föreskrift i 2 eller 3 § icke tillämpats.

Undantag härifrån må ske, om kartan framställts för att utnyttjas vid legal förrättning eller för liknande ändamål. I dylikt fall skall kartverket i samband med leveransen underrätta beställaren dels att vissa detaljer av den art, som omförmäles i 2 och 3 §§, återgivits på kartan, dels att kartan icke utan kartverkets godkännande må spridas till allmänheten.

13 §.

Vid prövning av beställning av kartblad, som omförmäles i 9 § första stycket, eller flygfotomaterial rörande Norrbottens län skall iakttagas, att utlämning av sådan handling till omfattningen begränsas till vad som för den avsedda användningen är oundgängligen nödvändigt, att sådan handling ej utan särskilda skäl utlämnas till utländskt företag eller utländsk medborgare ävensom att leverans vägras, om anledning finnes till antagande att beställningen skett i obehörigt syfte.

14 §.

Handlingar, som enligt 9—12 §§ skola hållas hemliga, må det oaktat utlämnas — förutom till myndighet — jämväl till svenskt företag eller svensk medborgare, som har särskilt behov av handlingarna för sin verksamhet. Vid utlämnande till företag eller person som nu sagts skola erforderliga förbehåll göras med avseende å förvaring och bevakning samt erinran meddelas att överträdelse av gjort förbehåll kan medföra straffansvar.

Handlingar, varom förmäles i första stycket, skola på ett i ögonen fallande sätt förses med följande anteckning: »Hemlig jämlikt 4 § SFS 1937: 249 samt Kungl Maj:ts föreskrifter den 25 september 1959.

Rikets allmänna kartverk (Sjöfartsstyrelsen) den» Det åligger militärassistenten (chefen för försvarskontoret) att föra liggare över utlämnandet av nu avsedda hemliga handlingar.

15 §.

Upplysningar, som erfordras för tillämpningen av föreskrifterna i 2 och 11 §§, tillhandahållas kartverket (sjöfartsstyrelsen) enligt nedanstående uppställning. Därvid lämnas uppgift av civil myndighet efter samråd med och av militär myndighet enligt anvisningar av chefen för försvarsstaben.

Uppgift enligt	Lämnas av
2 § a), b) och h)	Inspektören över rikets befästningar samt — ifråga om andra för civilförsvaret avsedda anläggningar än sådana som är avsedda att skydda mot vapenverkan — civilförsvarsstyrelsen
2 § c) och h)	Chefen för marinen
2 § d) och h)	Chefen för flygvapnet
2 § e) och h)	Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap
2 § f) och h)	Järnvägsstyrelsen
2 § g) och h)	Vattenfallsstyrelsen
11 §	Chefen för försvarsstaben

16 §.

Vid tillämpningen av ovan intagna föreskrifter skall samråd äga rum mellan kartverket (sjöfartsstyrelsen) och chefen för försvarsstaben i de fall militärassistenten (chefen för försvarskontoret) så påfordrar.

Äro kartverket (sjöfartsstyrelsen) och chefen för försvarsstaben av olika mening, skall ärendet underställas Kungl Maj:ts prövning.

Dessa föreskrifter skola lända till efterrättelse från och med den 1 oktober 1959, då *dels* vad Kungl Maj:t föreskrivit den 24 mars 1950, den 10 april 1953 och den 22 januari 1954 angående hemlighållande av vissa kartor m. m., *dels* av Kungl Maj:t den 28 december 1956 meddelade Föreskrifter om vad rikets allmänna kartverk och sjöfartsstyrelsen ha att med hänsyn till rikets säkerhet iakttaga vid utgivning av kartor m. m. eller vid prövning av fråga om godkännande för spridning av karta som framställts av annan än rikets allmänna kartverk eller sjöfartsstyrelsen med däri sedermera den 23 maj 1958 gjord ändring skola upphöra att gälla.»

GUSTAF ADOLF

/ Gösta Netzen

Följande ändring skall göras med bläck:

Art 3:3

Sista stycket »Beträffande användningen — — — kap XII» strykes.

Detta ändringstryck omfattar följande ny- och omtryckta blad:

Innehållsförteckningen Första bladet

Art 72—73 Kart- och flygbildsekretess

Bilaga 7 Kungl Maj:ts skrivelse den 25 september 1959

Följande ändringar skall göras med bläck:

Art 69 I artikelns första rad ändras »...i det föregående...» till »...i detta särtryck...»

Under artikelns sista rad införes i vänstra kanten, »70—71. (Reservnummer)»

Art-angivningen »69» överst till vänster på samma sida ändras till »69—71».

den 2.06.60

Ros